

OPUSCULUM

11/2013

MĚSÍČNÍK ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

O B S A H

Setkání české dominikánské rodiny	1
Zprávy z provincie	3
Dominikánská 8	4
Prosby o modlitby	5
Laická sdružení svatého Dominika	6
Krystal OP	8
Nové knihy	9
Res Claritatis	9
J. H. Štěpánková: Po stopách Tomáše Akvinského	10
Fr. Efrém Jindráček OP: Beatifikace Tomáše Týna OP	13

OPUSCULUM

Měsíčník České dominikánské rodiny

Vydává Kazatelské středisko

České dominikánské provincie

Adresa redakce:

Dagmar Ester Kopecká

Nám. Chuchelských bojovníků 11/5, 159 00 Praha 5

e-mail: ester@op.cz

č. účtu: 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332

Roční předplatné (11 čísel) včetně poštovného je 250 Kč.

Internet: opusculum.op.cz

Uzávěrka dalšího čísla: 25. 11. 2013

PROCES BEATIFIKACE SLUŽEBNÍKA BOŽÍHO, OTCE TOMÁŠE TÝNA OP

Na letošním XIII. setkání dominikánské rodiny, věnovaném dominikánským obětem obou totalit 20. století, zazněl též pozoruhodný příspěvek o otci Tomáši Týnovi OP, jenž je zatím jedinou, byť nepřímou obětí totalitního běsnění, jejíž proces blahořečení již započal. Příspěvek je o to cennější, že jej pro setkání sepsal sám vicepostulátor procesu blahořečení, otec Efrém Jindráček OP. Příspěvek díky jeho velkorysosti přinášíme pouze v drobně upravené podobě.

Brněnské dětství

Tomáš Týn se narodil 3. května roku 1950, na svátek Nalezení sv. Kříže, v Brně, v Zemské porodnici. Jeho otec MUDr. Zdeněk Týn byl povoláním lékař, psychiatr. Zemřel roku 2012 v Německu. Jeho manželka a Tomášova matka, MUDr. Ludmila Týnová, rozená Konupčíková, dodnes žije v německém Neckargemündu. Tomáš byl nejstarší ze tří dětí. Jeho sestra Helena, provdaná Wunschmann, a bratr Pavel také žijí v Německu. Tomáš byl tři dny po svém narození pokřtěn P. Františkem Markem v nemocniční kapli jako Tomáš Josef Maria. Kmotrem mu byl jeho dědeček z matčiny strany, rovněž lékař, brněnský dentista MUDr. Josef Konupčík, známý svou horlivostí nejen pro víru, ale též pro katolickou kulturu, vzdělání a poli-

tiku. Právě v jeho knihovně se malý Tomáš seznámil s časopisem *Na Hlubinu*, díly svatého Augustina a zvláště pak s *Teologickou sumou* svého křestního patrona svatého Tomáše Akvinského, což jej ovlivnilo na celý život. Zvláště blízký mu byl brněnský farář Josef Budiš, který jej připravil k prvnímu svatému přijímání roku 1959.

Francouzská studia

Když bylo Tomášovi asi 11 až 12 let, začal poprvé hovořit o tom, že by se chtěl stát řeholníkem, knězem. Během gymnaziálních studií v Lerchově ulici získal roku 1966 spolu s dalšími dvanácti studenty stipendium na dokončení středoškolského studia ve Francii na lyonském Lycee Carnot, což se mu poté podařilo se ziskem všech bodů 1. července 1969. Již dříve, 24. června 1967, mu byla udělena akademická cena uvedeného lycea. Psal o tom jak český *Mladý svět*, tak francouzský časopis *Le Dé-*

peche. Svým mimořádným nadáním na sebe upoutal pozornost mnoha profesorů. Ve Francii se Tomášovi otevřel nový svět, který znal dosud spíše z četby. Navštívil benediktinské opatství Pierre-qui-Vire, navázal kontakt s otcem Henrim Féretem OP (1904–1992), profesorem církevních dějin a se studentským kaplanem abbém Mauricem Delaunayem. Ve Francii došlo k jeho rozhodnutí stát se dominikánem. Sovětská invaze v srpnu 1968 přiměla jeho rodiče emigrovat s bratrem Pavlem a sestrou Helenou do Německé spolkové republiky.

Dominikánem

A tak Tomáš Týn 28. září 1969 vstoupil do dominikánského noviciátu Provincie Teutoniae v německém Warburgu. Jako dominikánský student pak odešel po první profesi na generální studium do Walberbergu, kde napsal svůj první významnější spis o platónské filosofii *Die Problematik der Bewegung und Ruhe bei Plato*, který čítá přes 200 stran a zůstal v rukopise. Sedmdesátá léta v Německu ale pro Tomáše znamenala též kontakt s disciplinární a naukovou krizí provázející revoluční změny v církvi celé společnosti. Proto na vlastní žádost dostal roku 1972 od generálního představeného dominikánů Aniceta Fernadeze povolení, aby odešel do Boloně, kde mohl dokončit svou řeholní formaci v klidnějším prostředí. Zde také 7. října 1973 složil slavné sliby, již jako člen České dominikánské provincie. Boloňská studia ukončil licenciátem z teologie na téma srovnání rozdílu mezi pojetím Boží milosti u svatého Tomáše a Martina Luthera.

Osudový soukromý slib

Kněžské svěcení přijal v Římě o slavnosti svatých Petra a Pavla během Svatého roku 1975 z rukou papeže Pavla VI. Tento den byl pro Tomáše Týna zásadní: při obřadu složil soukromý slib, že nabízí Bohu svůj život jako smírnou oběť za svobodu své vlasti, tehdy socialistického Československa. Očitým a přímým svědkem této události je otec Bernhard Vošický, O.Cist. z opatství Heiligenkreuz u Vídně, který byl spolu s Tomášem vysvěcen.

V Římě pak Tomáš zůstal na Papežské univerzitě sv. Tomáše (Angelicum), aby dosáhl doktorátu z teologie. To se mu podařilo o tři roky později při obhájení své doktorské práce o poměru lidské svobody a působení Boží milosti. Po doktorátu se vrátil zpět do Boloně, kde vyučoval morální teologii a filosofii. Neváhal často podniknout otevřené, ale dobře fundované kritiky soudobých omylů jak v oblasti filosofie, víry i morálky. Jako významný tomista 20. století je uváděn i v soudobé zahraniční literatuře. Se stejnou vytrvalostí pokračoval v řeholním životě a v péči o duchovní potřeby lidí nejrůznějšího původu. Dokázal oslovit skauty, dominikánské terciáře, katolické tradicionalisty, ale i marxisty, rotariány, Židy i muslimy... Jeho italská kázání měla velký ohlas, podobně jako duchovní vedení ve zpovědi. V roce 1980 byl zvolen vice-regentem dominikánské fakulty v Boloni a dále pokračoval ve

Kněžské svěcení fr. Tomáše Týna OP 29. června 1975

své akademické práci i v apoštolátu. Láska k řeholnímu životu, žitému podle klášterních pravidel, mu vydržela po celý život. Velmi se také zasazoval o ochranu nenarozeného života, mariánskou úctu v duchu svatého Ludvíka Grignona z Montfortu a o latinskou liturgii svatého Pia V., kterou se souhlasem tehdejšího boloňského kardinála Giacoma Biffiho sloužil pro veřejnost každý týden. Otec Tomáš byl velmi nekompromisní antikomunista, což v té době nebyl samozřejmý postoj ani u katolických kněží. Zajímavý pohled do jeho nitra přinesla jeho soukromá latinská korespondence s tehdejším kardinálem Josephem Ratzingerem.

V říjnu roku 1989 byl otec Tomáš náhle zasažen prudkými bolestmi. Lékaři mu diagnostikovali zhoubný a velmi progresivní nádor s metastázemi v břišní dutině. Po měsíčním pobytu v boloňské nemocnici sv. Uršuly jej rodiče nechali převést do Německa, kde mu jako lékaři chtěli poskytnout co nejkvalitější pomoc. Postupující metastáze však působily otci Tomášovi jen větší bolesti. Až do posledních dnů pracoval na svém největším a později vydaném díle *Metafisica della sostanza* čítajícím bezmála tisíc stran. Farář z Kirchenbolandenu Hanz Doll mu věnoval svou duchovní kněžskou péči a 28. prosince mu udělil svátosti umírajících. Poslední krize vypukla v noci z 31. prosince 1989 na 1. ledna 1990. Ráno byl převezen do nemocnice v Heidelbergu, kde své nemoci kolem 11. hodiny podlehl. Pohřben byl 5. ledna na hřbitově v Neckargemündu za účasti rodiny a svých řádových spolubratrů.

Jeho hrob zdobí prostý, ale výmluvný nápis v latině: *Introibo ad altare Dei* (vystoupím k oltáři Hospodinovu), slova 43. žalmu.

Posmrtná úcta

Brzy po jeho smrti začali jeho hrob i dům, kde dožil, navštěvovat poutníci, zvláště z Itálie a z České republiky, kteří se k němu obracejí o pomoc v soukromých modlitbách. Četné žádosti věřících pak v roce 2003 přiměly provinciála České dominikánské provincie, otce Benedikta Mohelníka, aby podal oficiální žádost o přešetření jeho života a ctností prostřednictvím generálního postulátora dominikánského řádu a římské Kongregace pro záležitosti svatých.

Blahořečení...

Kongregace i Italská biskupská konference tuto žádost schválily, takže v sobotu 25. února 2006 v 11.30 hod. zahájil boloňský arcibiskup kardinál Carlo Caffarra v boloňské bazilice sv. Dominika tzv. diecézní fázi šetření ve věci blahořečení Tomáše Týna. Od tohoto okamžiku otci Tomášovi přísluší titul Služebník Boží.

Arcibiskupský kancléř vyzval všechny osoby, které znaly Tomáše Týna a jsou ochotny o jeho životě svědčit (ať pro nebo proti) před církevním tribunálem, aby tak učinily a stejně tak aby daly k dispozici jakékoli spisy, jejichž je autorem, anebo mu byly alespoň připisovány. Zahájení se účastnilo asi tři sta ctitelů, známých a příbuzných Tomáše Týna z mnoha evropských zemí.

... a co přesně obnáší

Samo blahořečení znamená církevně právní proces, při kterém komise odborníků přezkoumá život a dílo kandidáta. Všimá si v podstatě tří rovin: (1) pověsti svatosti, (2) kategorie tzv. znamení (události, které spadají do kategorie mimořádných divů či zázraků) a (3) pastorační vhodnosti čili veřejné příkladnosti a významu osoby. Samozřejmě, že minimem svatosti je konstatování skutečnosti, že daná osoba se nachází ve stavu milosti posvěcující, to znamená, že byla pokřtěná a nenachází se ve stavu těžkého osobního hříchu.

Aby však tato svatost byla uznána úředně a veřejně prohlášena, vyžaduje se víc než toto minimum. Vyžaduje se důkazní řízení, které má prokázat, že Služebník Boží (což je titul všech osob, jejichž beatifikační proces byl řádně otevřen), už zde na zemi příkladně žil a zvláště že zemřel nejen bez těžkého hříchu, ale dokonce že už za života dosáhl všech hlavních ctností v hrdinském stupni. Rozhodující je především posledních deset let života.

Hrdinský stupeň znamená mimořádnou ochotu překonávat mravní překážky, statečně, důsledně a vytrvale usilovat o křesťanský život, a to tak, že může být i veřejným vzorem pro ostatní lidi. Hlavními ctnostmi, které dělají křesťana světcem, jsou tři hlavní tzv. božské či teologální ctnosti: víra, naděje a láska a čtyři ctnosti mravní, tzv. kardinální, o které se bezprostředně opírá lidské jednání: rozumnost,

spravedlnost, statečnost a mírnost. Dále pak se zkoumají zvláštní ctnosti, které si vyžadoval životní stav a situace kandidáta. Zde, u řeholního kněze, budou zkoumány tři evangelijní rady, k nimž se zavázal sliby: poslušnost, chudoba a sexuální zdrženlivost čili evangelijní čistota.

Aby tento život byl uznán nejen za ctnostný, ale přímo za hrdinský, je třeba dokázat opravdu nadpřirozený vliv samotného Boha, který v životě Služebníka Božího působil skrze dary Ducha svatého, čímž lidský život dostává rozměrů známých z blahoslavenství, jak je popisuje evangelium sv. Matouše v 5. kapitole. Pokud místní (diecézní) šetření dopadne úspěšně, bude celá kauza postoupena k vyšší a závěrečné, tzv. římské fázi procesu, která se vede na příslušné římské kongregaci a za přímé účasti generálního postulátora.

Bude-li i tato fáze úspěšná, může papež nařídít vydání zvláštního dekretu o hrdinských ctnostech, kterým se toto šetření uzavírá a Služebníku Božímu náleží titul „ctihodný“. Souběžně s tímto anebo následně bude probíhat i proces ohledně tzv. „znamení“ či zázraku. Tím je míněno nadpřirozené ujištění, že kandidát žije v nebeské slávě a přimlouvá se u Boha. V praxi je tím obvykle míněno náhlé a trvalé uzdravení z vážné nemoci, které není vysvětlitelné užitou terapií a bylo ho dosaženo po vzývání onoho kandidáta. Je-li podle názoru smíšené lékařské komise a po prostudování příslušné zdravotní dokumentace ono uzdravení takto klasifikováno, je postoupeno ještě komisi teologů a kardinálů. Sdílí-li i toto kolegium uvedený názor, může papež vydat další dekret, tentokrát o uznání zázraku. Tím je celá procedura ukončena a záleží na papeži, zda uzná za vhodné jmenovat kardinála legáta, který jeho jménem veřejně prohlásí dotyčného kandidáta za „blahoslaveného“ a schválí i jeho bohoslužebnou úctu. Tímto mu mohou být zasvěcovány jednotlivé oltáře či kaple a jeho jméno je zapsáno do vybraných regionálních liturgických kalendářů.

Jedná-li se o osobu celocírkevního významu a Bůh na její přimluvu způsobí alespoň jeden další zázrak, může tentokrát sám papež osobně dotyčného blahoslavence prohlásit za svatého se všemi bohoslužebnými poctami, včetně zasvěcování samostatných kostelů a jeho jméno je uvedeno ve všeobecném římském kalendáři.

V Itálii si osobnost Tomáše Týna získala obdiv jeho ctitelů z řad dominikánských laiků a tradičně smýšlejících věřících. V únoru 2013 mi osobně sdělil kardinál Raymond Leo Burke z USA, prefekt nejvyššího tribunálu Apoštolské signatury, že mu na kauze velmi záleží (byl mj. s otcem Tomášem vysvěcen na kněze). Podobně vstřícně to vidí i někteří němečtí či rakouští kněží, dále pak Brněnské biskupství, kde mons. Jiří Mikulášek, generální vikář, letos vydá menší publikaci s názvem *Služebník radosti*, věnovanou právě Tomáši Týnovi; zde najdete též můj kratičký doslov. Žádosti o obrázky, modlitby a sekundární relikvie přicházejí z Rakouska (Heiligenkreuz), Polska, Francie, Španělska. Též v České republice si Tomáš Týn pozvolna získává své ctitele. Je mu věnována i internetová stránka <http://tyn.op.cz/>

fr. Efrém Jindráček OP